

Dyma gyfarfod hyfryd iawn...

Wedi rhai wythnosau bellach o ddarlleniadau 'caled' mae'r Llithiadur Diwygiedig Cyffredin yn ein harwain yn ôl i diroedd mwy cyfarwydd.

Gweddï

Arglwydd Dduw, hollalluog, yr hwn wyt cyn pob peth, dros bob peth ac sy'n cynnal pob peth gyda'th air nerthol. Arglwydd Iesu, diolch mai ti yw'r un sydd yn y byd, yr hwn y daeth y byd i fod trwyddo. Addolwn Di yr hwn wyt y Gair a ddaeth yn gnawd. Ysbryd Glân, crêwr pob goleuni, sancteiddrwydd a bywyd tyrd i'n plith i fywau'r gair o'n mewn. Drindod Sanctaidd. Gogonedda dy hun yn ein plith. Amen.

Cyflwyniad

I'r rhai ohonom sydd wedi ceisio gosod lawnt newydd ac wedi codi'r hen a chloddio a mesur yn ofalus faint o had sydd i fynd i bob metr sgwâr, bydd y darlun o'r heuwr a aeth allan i hau yn fyw iawn i ni! Bydd yr adar, y creigiau a'r chwyn yn drafferthion cyfarwydd.

Yr oedd chwedl Iddewig oedd yn awgrymu bod y wlad mor greigiog am fod angel oedd yn cario llwyth o gerrig wedi cael anffawd a achosodd i'w lwyth gael ei wasgaru dros y tir. Darlun byw ydyw o amaethu ar dir caregog, llychlyd, anodd ei drin.

Darllen: Mathew 13: 1-9, 18-23 – Dameg yr heuwr

Er ein bod yn rhybuddio'n hunain rhag troi damhegion Iesu Grist yn alegoriau yn hytrach nag yn ddamhegion ceir elfennau yn y ddameg hon sy'n gofyn am ddealltwriaeth alegoriaidd o ddysgeidiaeth Iesu Grist.

Mewn alegori y mae i'r elfennau o wybodaeth a gyflwynir arwyddocâd i graffu arno. Mewn dameg, fel arfer, un ergyd neilltuol sydd i'r wybodaeth. Ac mae'r allwedd i'r darn yn y ddameg ei hun.

Pan drown at yr adnodaedd hddiw mae'n werth oedi i ofyn ai dameg am yr **heuwr** sy'n llafurio ar dir creigiog yw hwn? Neu ai cyfeirio y mae at natur y **tir** ei hun? Ai am lwybr caled, y tir creigiog, y tir lle bydd y drain ymhen amser yn tagu'r had, a'r tir ffrwythlon lle daw cynhaeaf toreithiog mae'r ddameg? Neu tybed ai am yr **had** sy'n cael ei wasgaru'n hael ac sy'n dwyn cynhaeaf y mae?

Ar beth mae Iesu Grist am i ni ganolbwyntio?

Darllen: Mathew 13:18-23

Pan edrychwn ar esboniad Iesu Grist o'i ddameg alegoriaidd byddai'n hawdd meddwl bod yr apostolion, a ninnau, sy'n cael ein hanfon i'r byd i wneud disgyblion i fod yn **debyg i'r heuwr**. Mae'n rhannu'r 'gair', sef Gair Duw, yn hael ac yn 'wastraffus' bron. Nid yw'n penderfynu o flaen llaw, gan na all wybod o flaen llaw, lle bydd y cynhaeaf fwyaf.

Os credwn mai sôn am y tir y mae'r ddameg gallwn oedi i feddwl **pa fath o 'dir' yw'n calonnau ni?** A yw'n calonnau fel y 'lwybr' sydd wedi ei wasgu a'i bob'i'n galed fel na all yr had ganfod dyfnder daear? Ai calonnau ydynt lle mae'r un drwg yn cipio'r had cyn iddo wreiddio?

Mae'n debyg ein bod wedi adnabod pobl sydd wedi ymateb yn frwdfrydig i'r Arglwydd Iesu Grist – ond yn wahanol i'r rhai sy'n parhau hyd y diwedd (10:22) dros dro mae eu sioe o ffydd. Pobl y 'tir caregog' yw'r rhain yn ôl Iesu Grist. Pobl nad oes ganddynt 'wreiddyn' – pobl sy'n cefnu pan ddaw anawsterau i'w rhan.

Neu beth am y tir hwnnw neu'r galon sy'n derbyn y gair – nid yw'n amau gwirionedd y gair. Ond 'ymhlith y drain' y plannwyd yr had. Ac ar ôl ychydig o amser daeth 'pethau eraill' i dagu'r planhigyn. Daeth 'gofal' y byd hwn a hudoliaeth golud' i figu'r bywyd. Fe all barhau, ond fe fydd bob amser yn ddiffwrth.

A diolch bod yna beth had yn syrthio ar dir da sy'n dwyn ffrwyth sylweddol. Dyma'r bobl sy'n 'derbyn y gair'. Ond nid profiad emosïynol yn unig mo'i ffydd. Wedi'r cyfan, meddai Iesu, clywant y gair a'i "ddeall". Mae'r ffydd sy'n dwyn ffrwyth bob amser yn brofiadol, ond y mae hefyd bob amser yn ymdrechu i ddeall addewidion Duw, y ddatguddiad yn Iesu Grist, a natur gwaith yr Ysbryd Glân o'n mewn.

Beth os mai dameg ydyw sy'n gosod yr **had** ar y canol? Bydd, fe fydd had y gair yn cael ei rannu'n helaeth, gydag ymdrech, yn 'wastraffus' bron – ym

mhob cwr o'r ddaear. A bydd, fe fydd llawer o 'wastraff'. Bydd llawer o'r hyn sy'n cael ei hau yn cael i gipio o galonnau pobl galon galed. Fe fydd rhai yn ymateb cyn cefnu'n fuan. Bydd, fe fydd peth o'r had yn cael ei dagu. Dyna realiti gwaith yr efengyl. Ond os am yr had mae'r ddameg yna mae diwedd y ddameg yn ein harwain i gredu, i ddisgwyl, i weddio y bydd y gair yn 'dwyn ffrwyth', ac yn rhoi peth ganwaith cymaint, a pheth drigain a pheth ddeg ar hugain.' (ad 23)

Am anogaeth i'r apostolion oedd yn deall bellach bod tasg enfawr yn eu hwynebu. Gwyddent y byddai gelyniaeth byd a chrefydd yn eu herbyn. Ond fe fydd ffrwyth. Fe fydd cynhaeaf wedi'r aberth a'r ymdrech!

Gweddï

Arglwydd Iesu Grist cyffeswn ger dy fron ein amllafaelddau a'n pechodau niferus. Nid ydym wedi dy garu a'n holl galon, nerth na chalon. Ac yn sicr ni wnaethom garu'n cymydog fel y dylem. Yr ydym yn dyheu eto heddiw, 'O Iesu mawr, rho d'anian bur.' Gweddïwn dros dy eglwys ar draws y byd... dros Gristnogion sy'n cael eu herlid...

Gweddïwn dros yr ynisoedd hyn. Dros lywodraeth yr Alban ... dros lywodraethau ynys Iwerddon, ... dros Loegr a'i dinasoedd poblog ... a thros Gymru'n gwlad. Dysga ni o'r newydd sut mae cyd-fyw gyda phobl sy'n cytuno i ni, yn debyg i ni a gyda'r bobl rheiny na allwn gytno â nhw.

Gweddïwn dros bobl a gafodd eu clwyfo gan amgylchiadau, gan bobl yr oeddynt yn ymddiried ynddynt, dros blant a gwragedd sy'n byw yng nghysgod ofn. Gweddïwn dros ffoaduriaid a gollodd bopeth. Gweddïwn dros blant – yn fechgyn a merched sy'n cael eu caethiwo i weithio fel puteiniaid – hyd yn oed heddiw. Dduw Dad, trugarha wrth boenu'r byd.

Deled dy deyrnas yw ein cri. Drwy Iesu Grist ein Harglwydd. Amen.